

”Den gode herden”

Predikan av Jan-Gunnar Wahlén i Axbergs kyrka 10 april 2016

”Jag är den gode herden. Den gode herden ger sitt liv för fåren. Den som är lejd och inte är herde och inte äger fåren, han överger fåren och flyr när han ser vargen komma, och vargen river dem och skingrar hjorden. Han är ju lejd och bryr sig inte om fåren. Jag är den gode herden, och jag känner mina får, och de känner mig, liksom Fadern känner mig och jag känner Fadern. Och jag ger mitt liv för fåren. Jag har också andra får, som inte hör till den här fållan. Också dem måste jag leda, och de skall lyssna till min röst, och det skall bli en hjord och en herde.”

(Joh 10:11-16)

Inledning

Som vanligt hämtar Jesus en bild från vardagslivet: fåren och herden. I dag är det nästan lite exotiskt. När Jesus sa dom här orden fanns det får och herdar nästan överallt. Som så ofta pekar han på någonting som alla känner till och låter det vara utgångspunkten för ett samtal om andliga ting. Han vill alltså inte ta oss bort till någon slags andlig värld långt härifrån utan visa hur det andliga hör hemma mitt i verkligheten och vardagslivet. Tillsammans med honom kan allt det där vanliga få en helt annan mening. Tillsammans med honom kan vi få se det ur ett helt annat perspektiv.

I Johannesevangeliet finns det flera ställen där Jesus berättar vem han är. Några av dom mest kända är: ”Jag är världens ljus, Jag är livets bröd, Jag är vägen, sanningen och livet”. Och i den här texten: ”Jag är den gode herden”. Syftet med hela det här textavsnittet är berätta vem han är men inte bara på ett teoretiskt sätt, det handlar också om den han vill vara för oss.

Vad betyder det att Jesus är den gode herden?

Känner sina får

”Jag känner mina får och de känner mig” (v14). Ett av våra djupaste mänskliga behov är att vara igenkänd. Att någon vet vem jag är och vad jag heter. Och lite tidigare säger Jesus: ”fåren hör hans röst, och han ropar på sina får med deras namn”. Vi som har dubbelnamn vet hur svårt det kan vara för omgivningen. En gång blev jag kallad Hans-Lennart. Senast nu i torsdags var det två personer som under loppet av en kvart kallade mig ”Lars-Gunnar” fast jag tycker att de borde veta vad jag heter. En del av oss också haft lärare som undervisat sin klass i upp till tre år och som ändå inte vet vad eleverna heter. Jag är själv lärare så jag vet att man kan glömma men jag brukar försöka hitta på något knep. Men i höstas när jag fick en ny klass blev det lite jobbigt. På 17 elever fanns det två tvillingpar och i båda tvillingparen hette en Isak. I min egen gymnasieklass minns jag att det fanns fyra Marior. Så jag vill inte hänga ut lärarna. Jag vill bara framhålla att Jesus är annorlunda. Han säger att han känner oss vid namn. Och i Bibeln betyder det att han vet vilka vi är: att han känner till alla våra svagheter och styrkor. Egentligen är det ganska befriande att vi inte behöver låtsas. Det är i alla fall ingen idé.

Ger sitt liv för fåren

Jesus säger också: ”Jag ger mitt liv för fåren”. Det är inte många veckor sen vi fick påminna oss om att vår Herre inte satt kvar i himlen och rullade tummarna när han såg att det inte gick

så bra för mänskligheten. Vi har en tjänande herde som tog alla våra synder på sig. ”Jesus för världen givit sitt liv. Öppnade ögon Herre mig giv. Mig att förlossa offerar han sig, då han på korset dör ock för mig” (Sandell, Ps 45). Det är kärnan i evangeliet som vi hela tiden måste återvända till. Förlorar vi den, ja har vi förlorat allt.

Enar hjorden

Sen säger Jesus att han också har andra får som inte tillhör den här fållan. Han nöjer sig inte med den lilla kända gruppen. Det är säkert en markering att inte bara judarna skulle få del av frälsningen utan alla folk. För oss är det en uppmaning att vidga vyerna, att inte tro att hela världen ryms i vår lilla välkända fålla. Vi säger ofta att vi vill nå ut och att vi önskar att vi vore flera. Men jag är inte så säker på att vi alltid menar det, eller vet vad det är vi önskar. För visst känns det tryggt med den här lilla gruppen som vi vet var vi har. Tänk om det kommer en massa nya människor som vi måste lägga ner jobb på att lära känna. De kan dessutom ha en massa problem. Men tänk om vi behöver dem? Tänk om de som kommer till Sverige nu har en massa att ge oss, att det inte bara är vi som ska hjälpa dem och de ska tacka och ta emot. Tänk om det också är så att de berikar våra liv?

Den här versen är också lite intressant att läsa på en ekumenisk gudstjänst för den slutar: ”och det skall bli en hjord och en herde” (v16).

Jag minns när jag var 20 år och skulle gå en bibelskola. På kvällen när jag passerade mina föräldrars sovrum hörde jag hur de låg och pratade:

-Hur tror du att det blir med den där bibelskolan? sa mamma.

-Ja, det är ju inte Missionsförbundet, sa pappa. Men så farligt kan det väl inte vara.

Så gjorde han i alla fall ett försök att öppna stängslet i den egna fållan lite grann.

Jag tror att herden vill att vi ska finna varandra som trossyskon över samfundsgränserna. Ett av de bästa sätten att göra det är att be tillsammans och det kan vi t.ex. göra när vi möts till bön för bygden. Gud vill svetsa oss samman som Guds folk i Sverige! Vi lever i ett missionsland och då har vi inte tid att bara ägna oss åt vårt eget! Vi behöver tänka lite bredare och ha ett gudsrikesperspektiv. Herden känner sina får, ger sitt liv för fåren och han vill ena hjorden.

Leder

Det står också att herden *leder* sina får (v16). Ännu tydligare i v3: ”fåren hör hans röst”.

Herden vill leda oss! Det är möjligt för oss som hans får att uppfatta vad han säger! Jag har inte så mycket erfarenhet av får –min pappa hade kor- så jag satte mig ner och pratade lite med fåraherden Lennart som en del av er känner. Han berättade att de har 250 tackor och 400 lamm och erkände att de till skillnad från Jesus inte kan känna igen var och en. De har inte ens namn på alla. Men så la han till någonting intressant:

-När vi kommer in märker man att fåren känner igen våra röster. Det är skillnad när det är någon annan som ropar på dem, då är det inte alls samma sak. Fåren har alltså lärt sig att känna igen Lennarts och Birgittas röster.

”Fåren följer honom därför att de känner igen hans röst men de känner inte igen främmande röster” (v4-5). Vi kan träna oss på att urskilja herdens röst bland alla andra röster. Hur gör man det? I första hand genom att vi utsätter oss för Guds närvaro, att Bibeln inte är

främmande för oss, att delar den kristna gemenskapen i bön och gudstjänst. Då fyller han oss med sin närvaro så att vi kan tänka hans tankar och lättare uppfatta vad han säger också i vardagslivet. Jag tror att Gud vill träna oss på att höra hans röst så att vi kan förmedla uppmuntran till andra.

Innan jag började i Lundhagskyrkan gick jag några år och kände att det var dags för något nytt. Jag visste inte riktigt vad jag skulle göra av den känslan, om den kom från Gud eller inte. Så fick jag förbön i en kyrka och under bönen sa förebedjaren: ”Tid att gå”. Hur kunde hon veta det? Det kunde hon inte men Gud gav henne det tilltalet och så fick jag mod att söka tjänsten i Lundhagskyrkan. Det gjorde jag inte bara för att hon sa det där. Alla tilltal måste prövas noga men det bekräftade någonting i mitt inre.

Behovet av gott ledarskap

I Bibeln är det inte bara Gud som beskrivs som herde. Det är också en av de vanligaste beskrivningarna av ledarskap. Och herdens uppgift är att föra fåren ut på bete. Det är den kallelsen som Petrus får av Jesus när de samtalar efter uppståndelsen. ”För mina lamm på bete” (Joh 21:15). Egentligen är de flesta av oss ledare för någon. Är du förälder står du i ett ledarskap. Du kan vara förtroendevald eller så innebär ditt arbete någon form av ledarskap. Det finns många olika ledarroller och herdebilden kan vara användbar i de flesta sammanhang. Det är vårt uppdrag som herdar att leda fåren och föra dem på bete.

I Apostlagärningarna 28 håller Paulus ett avskedstal till de kristna ledarna från Efesos: ”Ge akt på er själva och på hela den hjord som den heliga anden satt er att ha uppsikt över, för att ni skall vara herdar för Guds församling som han har vunnit åt sig med sin sons blod.” (Apg 20:28).

Det är inte alltid lätt att leda, särskilt inte hemma. Det är vi nog flera som har erfarenhet av. Paulus fortsätter:

”Jag vet att när jag lämnat er skall farliga vargar som inte skonar hjorden tränga in bland er. Ur era egna led skall det träda fram män som förkunnar villoläror för att dra lärjungarna över på sin sida. Håll er därför vakna, och kom ihåg att jag i tre års tid dag och natt har väglett var och en av er under tårar. Och nu anförtror jag er åt Gud och åt hans nåderika ord” (Apg 20:29-32a).

Paulus varnar dessa herdar för vargarna, män som inte för fåren till Guds gröna ängar utan som vilseför dem. Och då behövs det gott ledarskap. Det här är inte så svårt att tillämpa i vår värld och vårt samhälle. Behovet av gott ledarskap är stort.

Avslutning

Där är Jesus vårt främsta föredöme. Om vi vill vi vara ledare för andra behöver vi själva låta oss ledas av honom. Då behöver vi först och främst komma fram till en tillit, till ett förtroende för honom, att han verkligen är god och vill oss väl, att det är på hans gröna ängar, i hans Ord, som vi kan finna det näringsrika betet.

Jag vill avsluta med att läsa några verser ur Hesekiel 34 som talar om godheten hos Herren vår herde och hur han vill leda oss.

”På ett gott bete skall jag driva dem i vall. Deras ängar skall vara på Israels höga berg. Där skall de få komma till ro på härliga ängar. Saftigt bete skall de finna på Israels berg. Jag skall själv valla mina får och låta dem komma till ro, säger Herren Gud. Jag skall leta efter de vilsegångna och hämta hem de bortsprungna, jag skall förbinda de skadade, hjälpa de sjuka och se till de starka och välmående. Jag skall valla dem på det rätta sättet.”
(Hes 34:14-16).

Vi har en herde som känner sina får, ger sitt liv för fåren, enar sin hjord och som leder oss.